

průmyslové město

industrializace = nová forma města a jeho struktura

nové vztahy k bydlení a půdě
 komodity, předměty směny a výdělků

oddělování místa práce od místa bydlení

nástup nových společenských tříd
 třída průmyslové buržoazie
 třída dělníků (městského proletariátu)

zvýšená prostorová i sociální mobilita

život ve velkém průmyslovém městě

URBANISM AS A WAY OF LIFE - Louis Wirth
 sociální a psychologické dopady městského života | disorganizace sociálního života

velikost hustota heterogenita

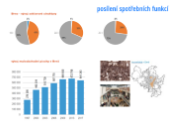
CHICAGSKÁ ŠKOLA HUMÁNNÍ EKOLOGIE

ekologický model města
 koncept města jako sociálního organismu, který s neustálou vývoji

expand, adaptace, dominance, segregace, konkurence, sukcese

geografie města

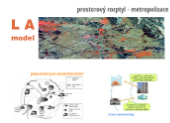
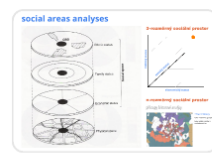
město a vnitřní struktura

městské prostory | změny a faktory změny | aktéři a nositelé změn

suburbanizace | vliv přirozené mobility | urbanizace | vliv přirozené mobility
 dřevěná města | teritoriální izolace | dřevěná města | teritoriální izolace
 segregace | segregace | segregace | segregace

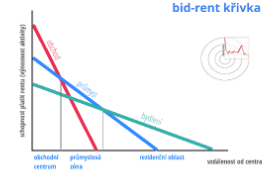
městské struktury

post-industriální město

ekonomické změny odlišující roli služeb
 změny ve společenské struktuře posilující roli **profesionálních a technologických tříd**
 zvýšený důraz na technologie a výměnu **informací** ve společenském životě
 prostorový **rozptyl** a **mobilita** jako dominantní prvky
 město již není vnímáno primárně jako jednotka produkce, rybní jako jednotka **spotřeby**

principy ekonomické konkurence

geografie města

město a vnitřní struktura

městské procesy | změny a faktory změn | aktéři a nositelé procesů

suburbanizace
deindustrializace
segregace

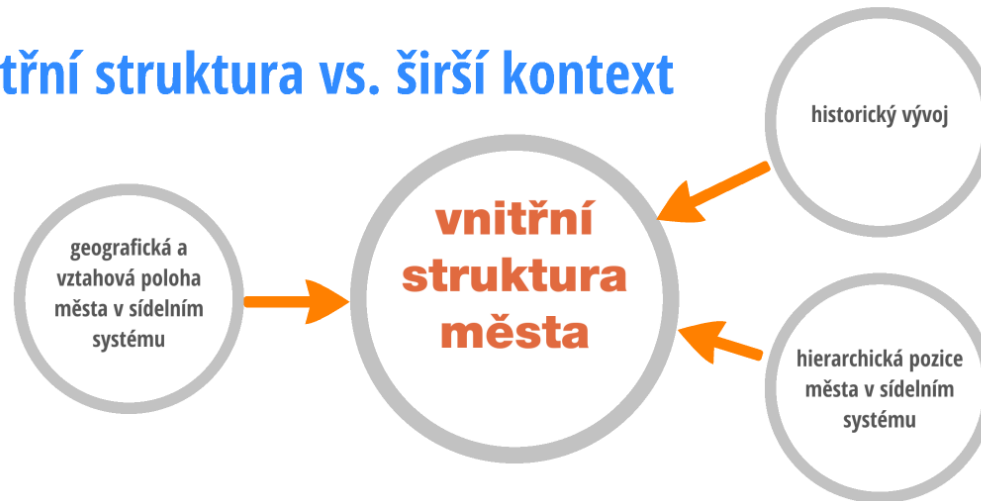

růst předměstí, mobilita
terciarizace ekonomiky
vznik enkláv

střední třída, developeři
globální společnosti, spotřebitelé
etnické skupiny, místní správa

vnitřní struktura vs. širší kontext

městské struktury

fyzická struktura

morfologie městského prostoru, **land use**, fyzická podoba a stav budov.

pozměňována novou **výstavbou**, **asanacemi** (demolicemi) či **transformací** (revitalizací, regenerací) budov a ploch.

funkční struktura

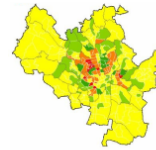
rozmístění jednotlivých **funkcí** na území města (obytné, produkční, rekreační, apod.),

funkční vztahy mezi jednotlivými městskými částmi či typy využití půdy (land use)

sociální struktura

rozložení jednotlivých **sociálních skupin** obyvatel v prostoru města; rozlišení dle věku, etnicity, ekonomického postavení, bytových podmínek...

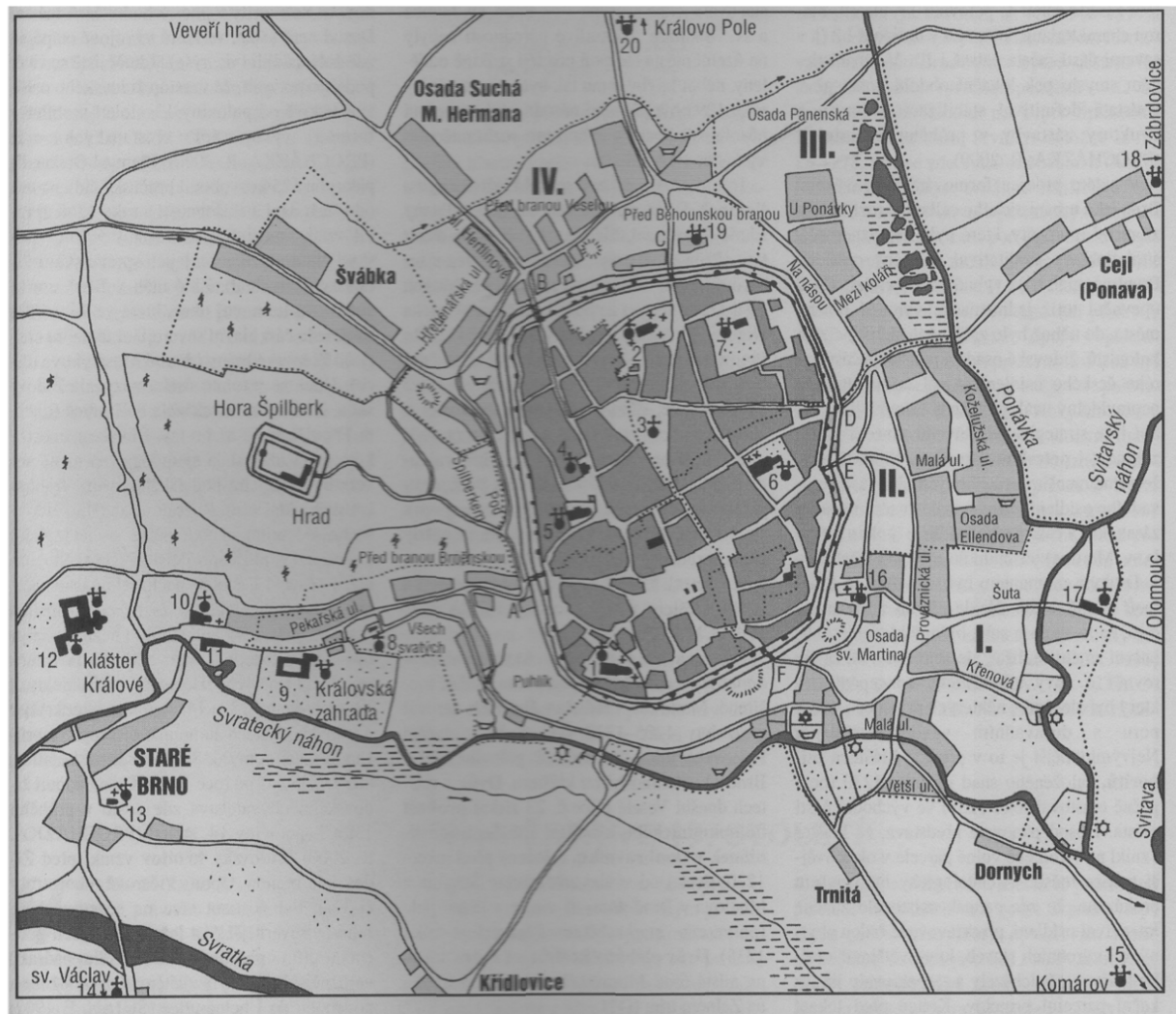
fyzická struktura

morfologie městského prostoru, **land use**, fyzická podoba a stav budov.

pozměňována novou **výstavbou**, **asanacemi** (demolicemi) či **transformací** (revitalizací, regenerací) budov a ploch.

sociální struktura

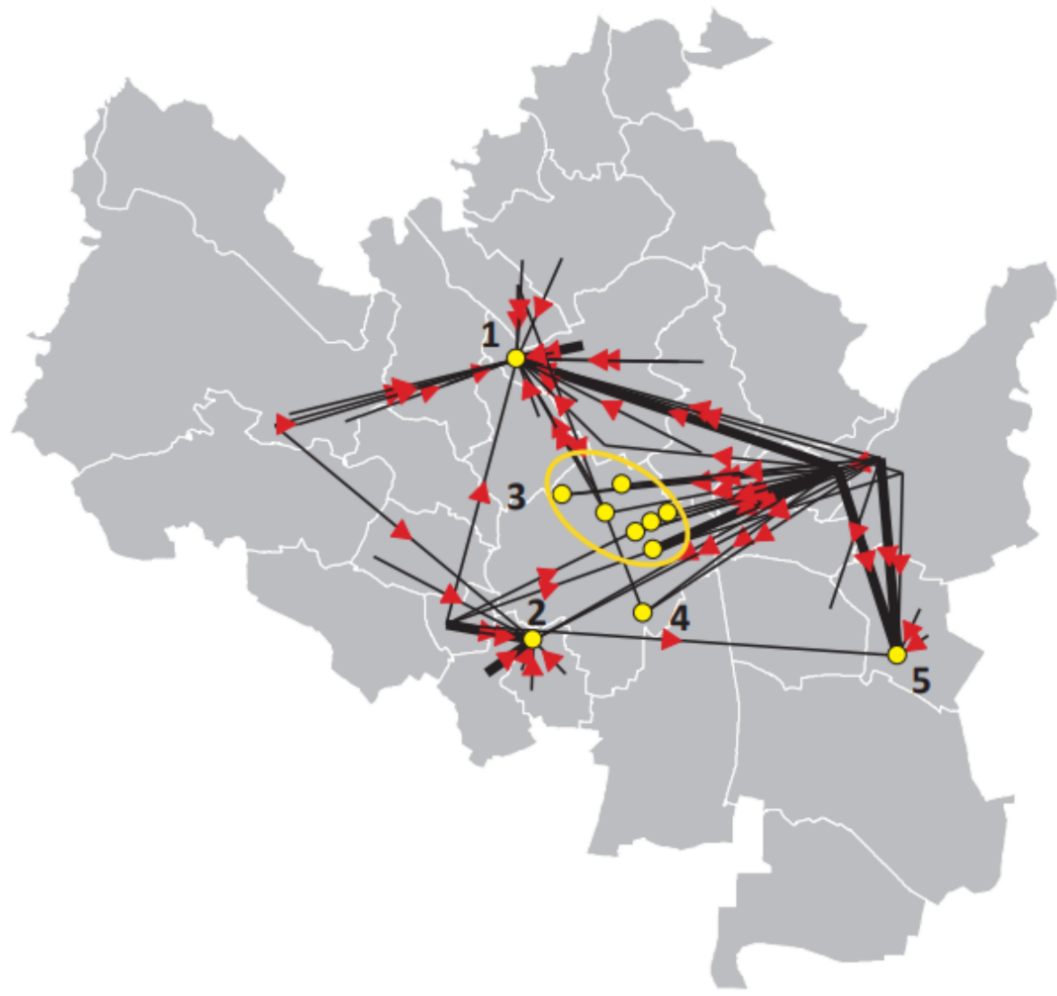
funkční struktura

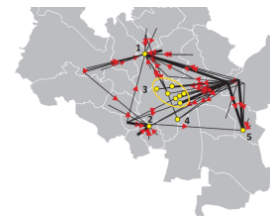
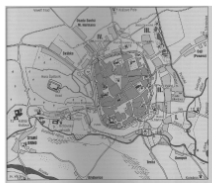
rozmístění jednotlivých **funkcí** na území města
(obytné, produkční, rekreační, apod.),

funkční vztahy mezi jednotlivými městskými
částmi či typy využití půdy (land use)

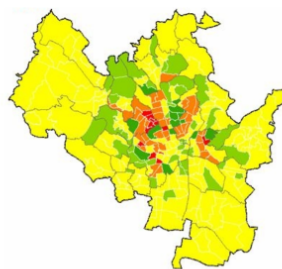
sociální struktura

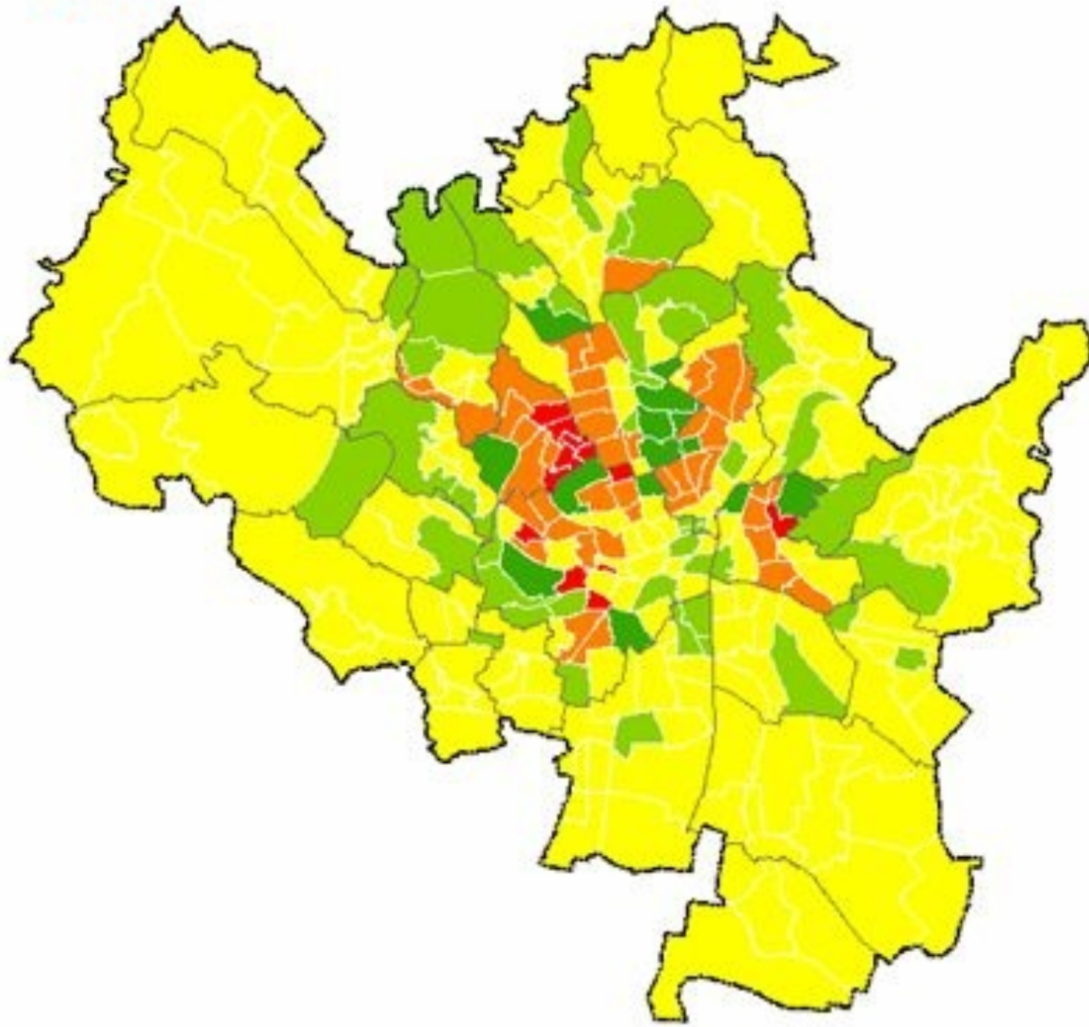

sociální struktura

rozložení jednotlivých **sociálních skupin**
obyvatel v prostoru města; rozlišení dle věku,
etnicity, ekonomického postavení, bytových
podmínek...

městské struktury

fyzická struktura

morfologie městského prostoru, **land use**, fyzická podoba a stav budov.

pozměňována novou **výstavbou**, **asanacemi** (demolicemi) či **transformací** (revitalizací, regenerací) budov a ploch.

funkční struktura

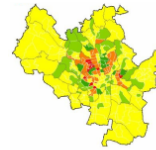
rozmístění jednotlivých **funkcí** na území města (obytné, produkční, rekreační, apod.),

funkční vztahy mezi jednotlivými městskými částmi či typy využití půdy (land use)

sociální struktura

rozložení jednotlivých **sociálních skupin** obyvatel v prostoru města; rozlišení dle věku, etnicity, ekonomického postavení, bytových podmínek...

aktéři (fyzického) rozvoje města

vlastníci půdy

tradiční či
spekulativní
vlastnictví pozemků a
nemovitostí

domácnosti

nákup, zlepšování,
prodej bydlení
produkční a spotřební
jednotky

developeři

výstavba infrastruktury
& nemovitostí a jejich
prodej

velké společnosti

"single company towns"
ekonomický vliv

realitní kanceláře

zprostředkovatelé
nákupů a prodejů,
často spekulátoři

finanční instituce

poskytují zdroje pro
rozvoj (banky)

veřejná správa

nastavení plánovacího a
regulačního systému
zajištění městských služeb

vlastníci půdy

tradiční či
spekulativní
vlastnictví pozemků a
nemovitostí

developeři

výstavba infrastruktury
& nemovitostí a jejich
prodej

velké společnosti

"single company towns"
ekonomický vliv

domácnosti

nákup, zlepšování,
prodej bydlení

produkční a spotřební
jednotky

realitní kanceláře

zprostředkovatelé
nákupů a prodejů,
často spekulátoři

finanční instituce

poskytují zdroje pro
rozvoj (banky)

ná
re
zai

veřejná správa

nastavení plánovacího a
regulačního systému
zajištění městských služeb

aktéři (fyzického) rozvoje města

vlastníci půdy

tradiční či
spekulativní
vlastnictví pozemků a
nemovitostí

domácnosti

nákup, zlepšování,
prodej bydlení
produkční a spotřební
jednotky

developeři

výstavba infrastruktury
& nemovitostí a jejich
prodej

velké společnosti

"single company towns"
ekonomický vliv

realitní kanceláře

zprostředkovatelé
nákupů a prodejů,
často spekulátoři

finanční instituce

poskytují zdroje pro
rozvoj (banky)

veřejná správa

nastavení plánovacího a
regulačního systému
zajištění městských služeb

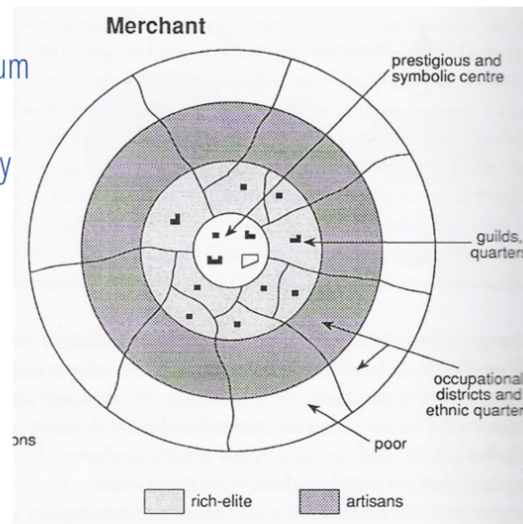
pre-industriální město

jasně ohraničené centrum

profesní základ struktury

koncentrická sociální
diferenciace

středověké město jako
právní instituce

průmyslové město

industrializace = nová forma města a jeho strukturace

nové vztahy k bydlení a půdě

komodity, předměty směny a výtěžku

oddělování místa práce od místa bydlení

nástup nových společenských tříd

třída průmyslové buržoazie

třída dělníků (městského proletariátu)

zvýšená prostorová i sociální mobilita

U

St

—

(

život ve velkém průmyslovém městě

URBANISM AS A WAY OF LIFE - Louis Wirth

sociální a psychologické dopady městského života | disorganizace sociálního života

velikost

hustota

heterogenita

CHICAGSKÁ ŠKOLA HUMÁNNÍ EKOLOGIE ekologický model města

koncept města jako sociálního organismu, který s neustále vyvíjí
expanze, adaptace, dominance, segregace, konkurence, sukcese

„přirozené oblasti“

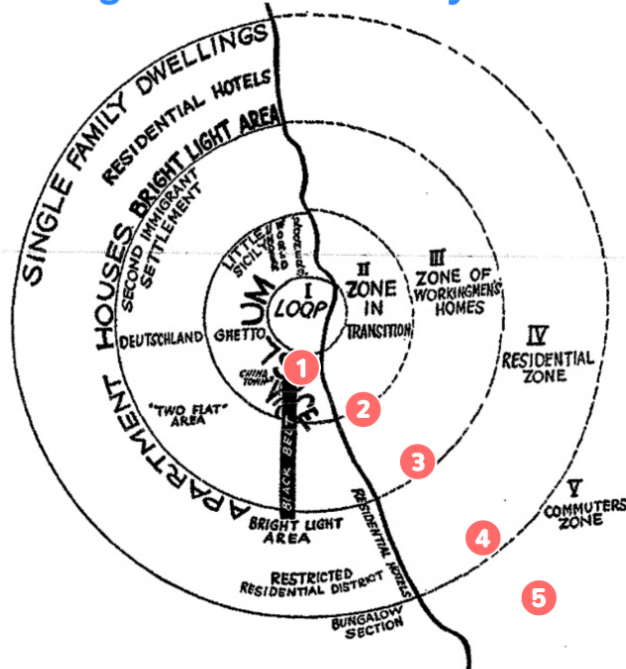
...a locality with
sentiments, traditions,
and a history of its own...

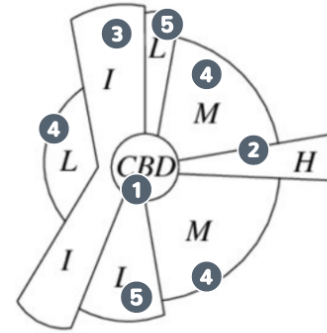
modely (průmyslového) města

Burgessův koncentrický model

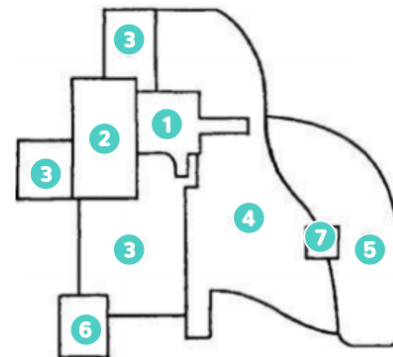
- 1- central business district (CBD)
- 2 - zóna přechodu
- 3 - zóna nezávislých pracujících mužů
- 4 - rezidenční zóna
- 5 - zóna dojížděky

Hoytův sektorový model

- 1- central business district
- 2 - vyšší třída
- 3 - velkoobchod a výroba
- 4 - střední třída
- 5 - nižší třída

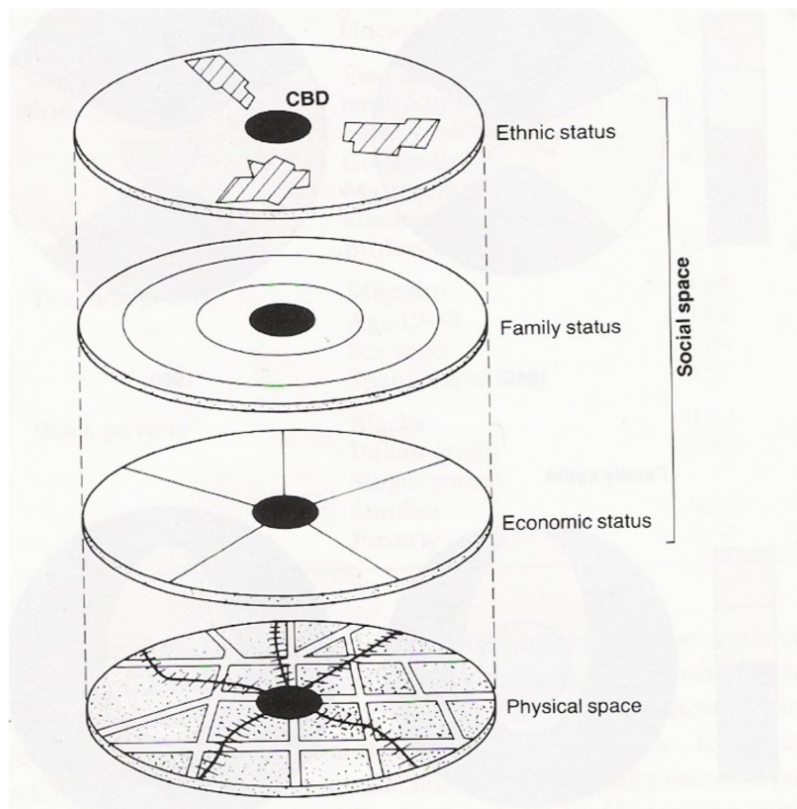
Harris-Ullmanův multijaderný model

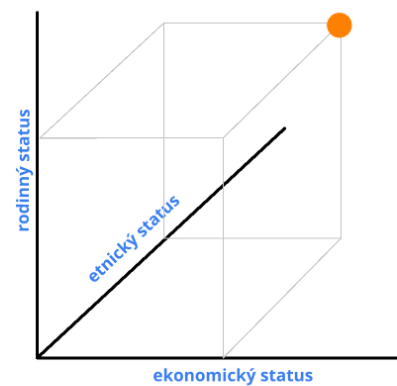
- 1- central business district
- 2 - velkoobchod a výroba
- 3 - nižší třída
- 4 - střední třída
- 5 - vyšší třída
- 6 - těžký průmysl
- 7 - odlehlý obchodní okrsek

social areas analyses

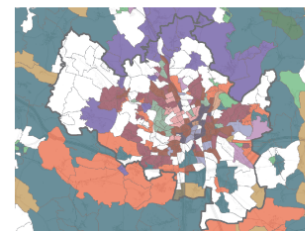

3-rozměrný sociální prostor

n-rozměrný sociální prostor

přístupy faktorové analýzy

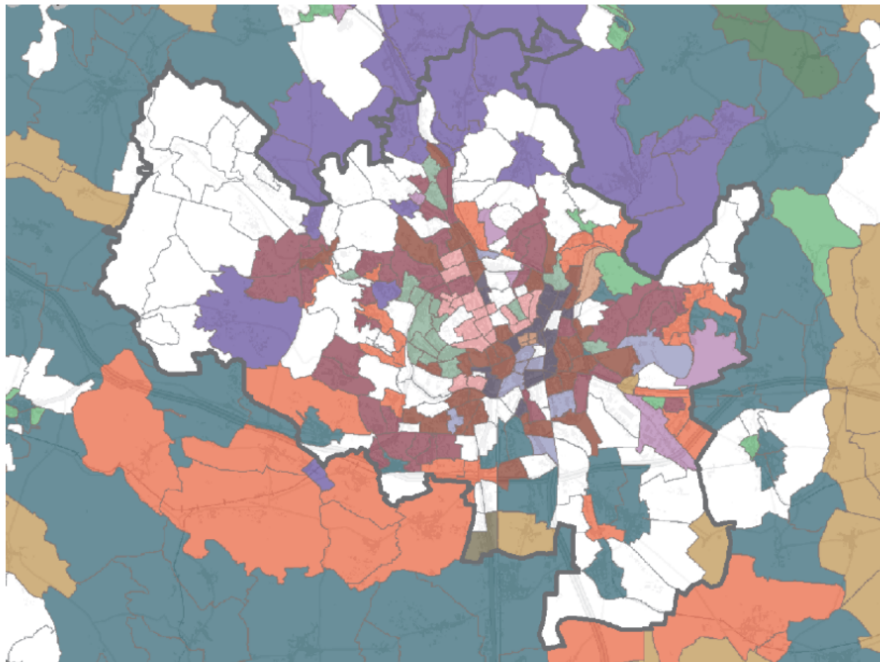
2 hlavní faktory

faktor městského typu bydlení

faktor vyššího vzdělání a
zaměstnanosti žen

n-rozměrný sociální prostor

přístupy faktorové analýzy

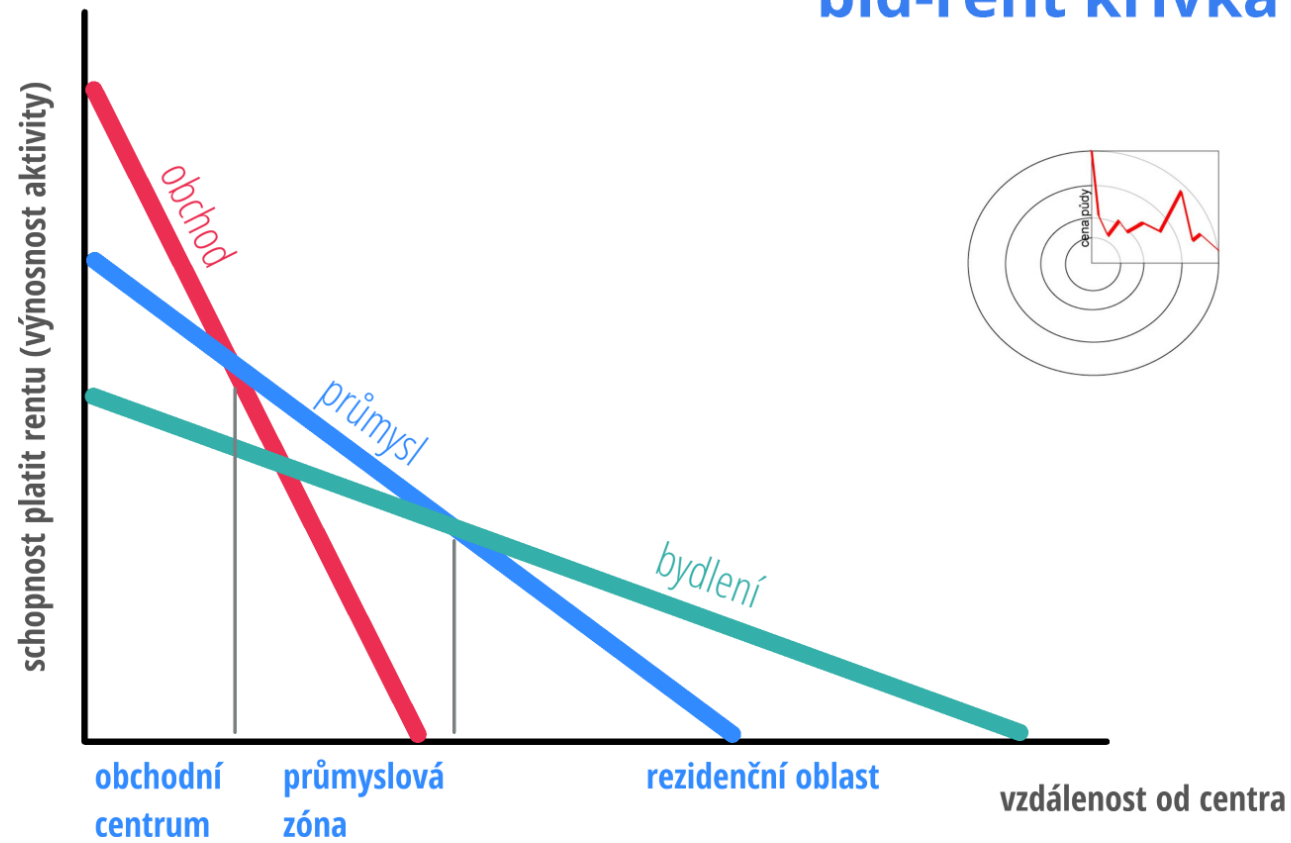
2 hlavní faktory

faktor městského typu bydlení

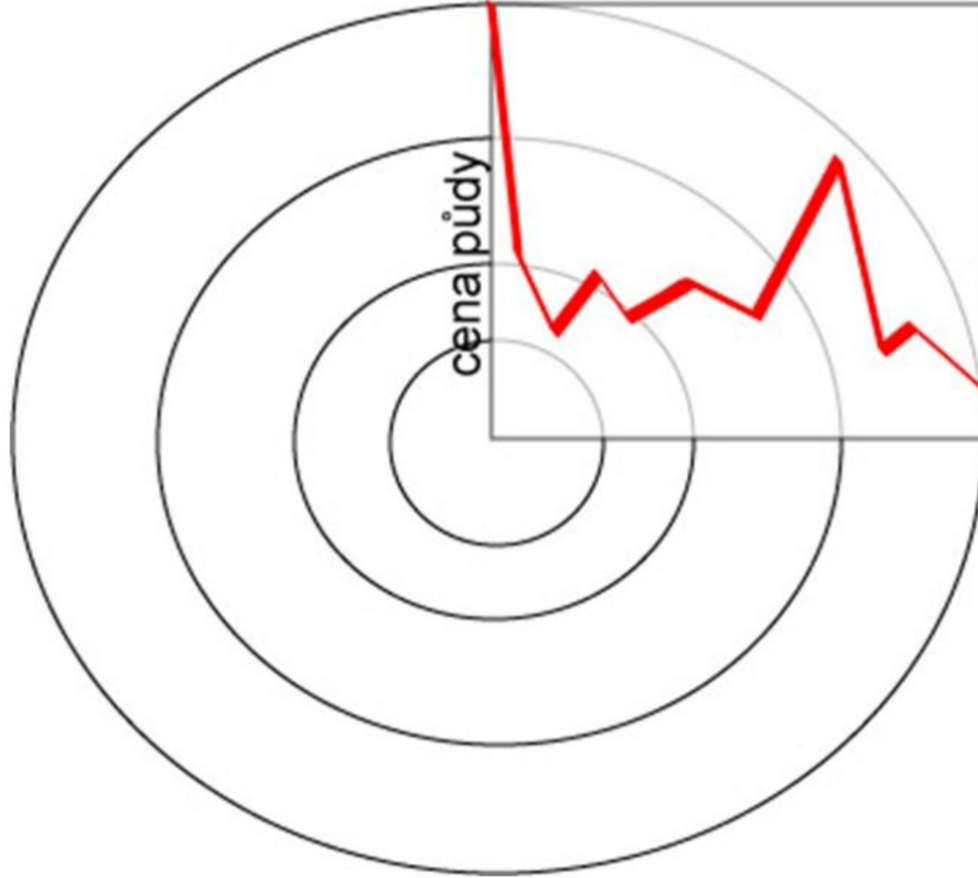
faktor vyššího vzdělání a
zaměstnanosti žen

principy ekonomické konkurence

bid-rent křivka

post-industriální město

ekonomické změny zdůrazňující roli **služeb**

změny ve společenské struktuře posilující roli **profesionálních** a **technologických tříd**;

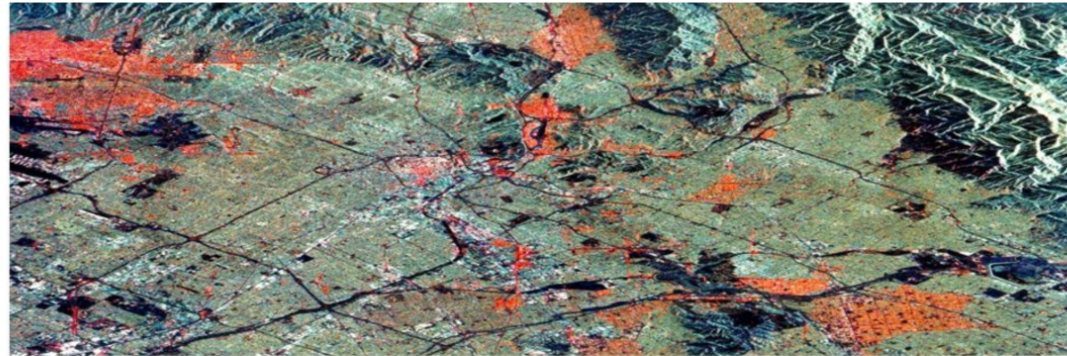
zvýšený důraz na technologie a význam **informací** ve společenském životě

prostorový **rozptyl** a **mobilita** jako dominující procesy

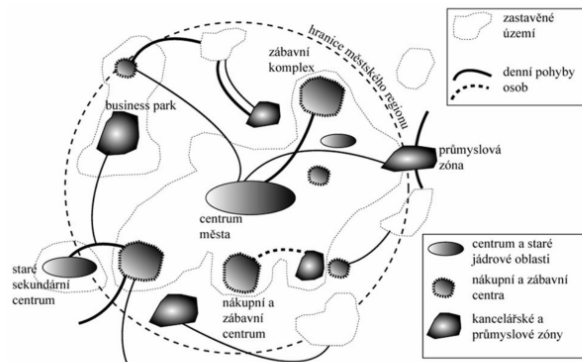
město již není vnímáno primárně jako jednotka produkce, nýbrž jako jednotka **spotřeby**

prostorový rozptyl - metropolizace

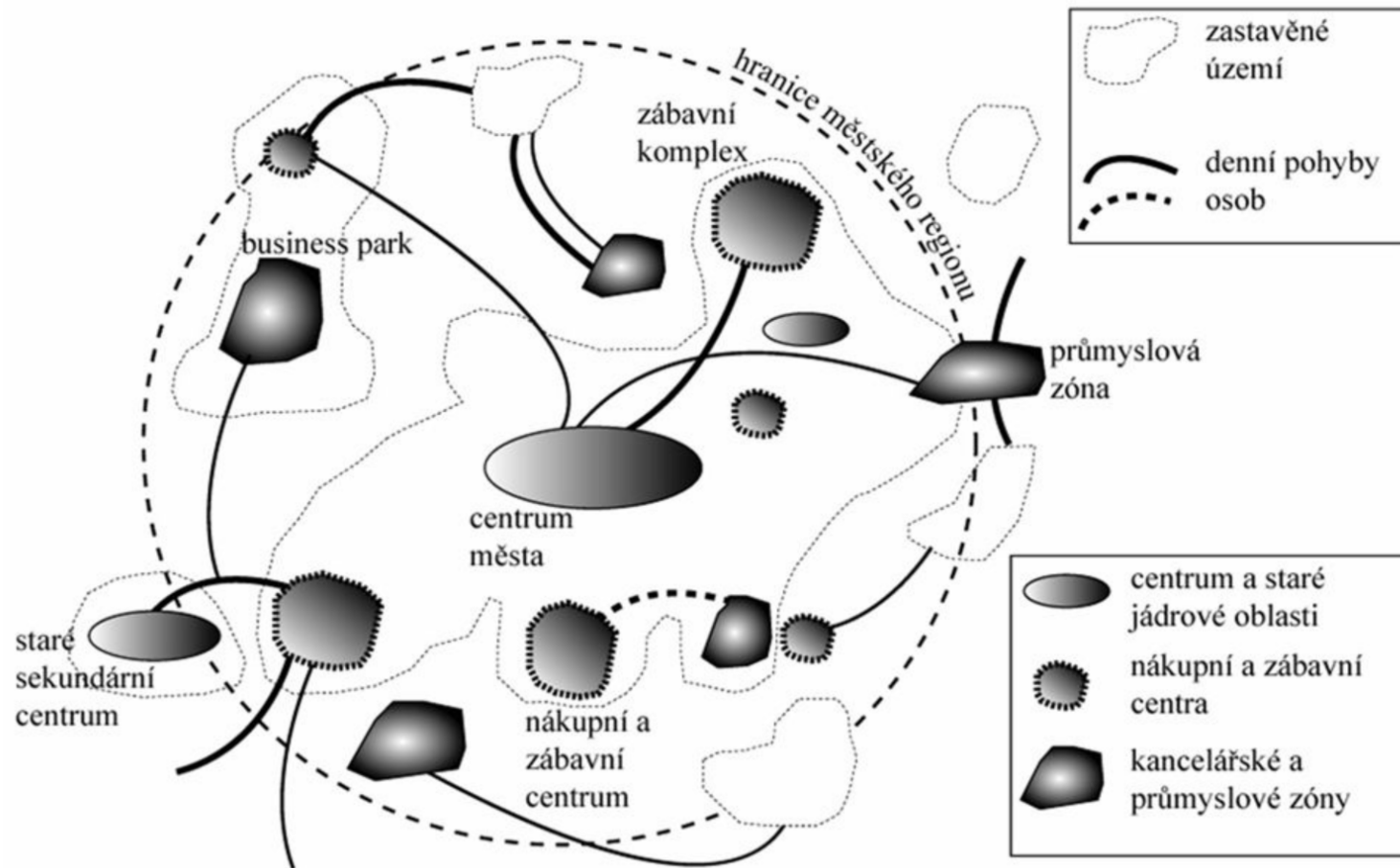
LA model

polycentrické post-industriální město?

polycentrické post-industriální město?

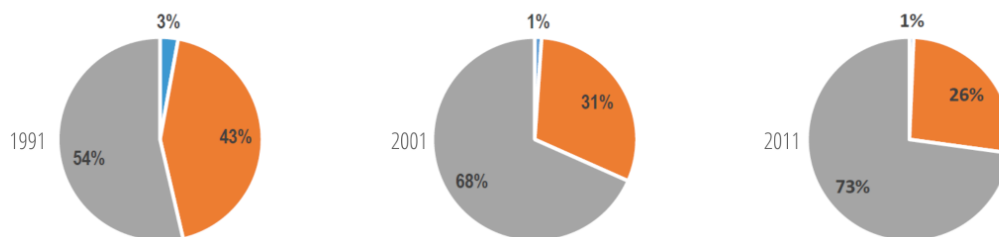

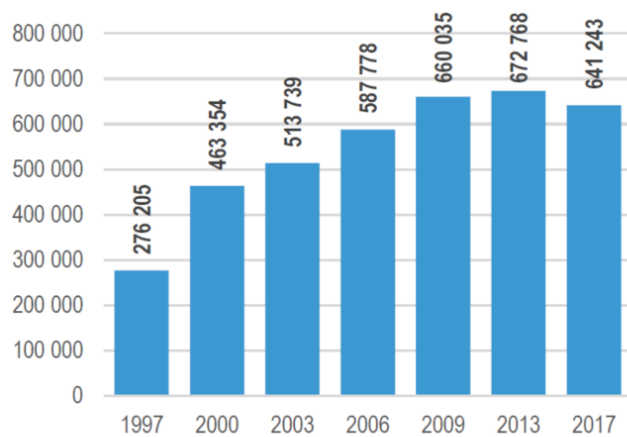
cross-commuting

posílení spotřebních funkcí

Brno - vývoj sektorové struktury

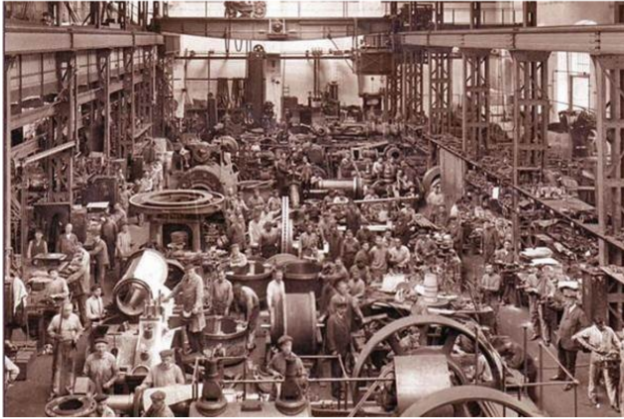
vývoj maloobchodní plochy v Brně

brownfields v Brně

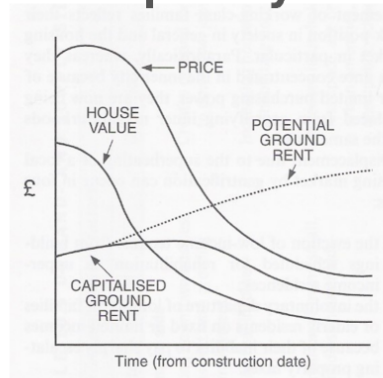

brownfields v Brně

(nové) sociálně-prostorové polarity

suburbanizace vs. reurbanizační procesy

gentrifikace jako změna - zvýšení sociálního statusu čtvrti

segregace; vznik "duálního města"

oslabování střední třídy, rozevírání nůžek mezi sociálně slabými a silnými skupinami
dobrovolná versus nedobrovolná segregace

gated communities
kondominia

ghetta
no-go zones

